

PENGUASAAN KATA NAMA KANAK-KANAK BERUMUR 3 HINGGA 5 TAHUN SEMASA PANDEMIK COVID-19

*NOUN PROFICIENCY AMONG 3 TO 5 YEAR OLDS DURING THE COVID-19
PANDEMIC*

Nora'Azian NAHAR¹

Nurul Jamilah ROSLY^{*2}

^{1,2}Jabatan Bahasa Melayu,

Kulliyyah Pelancongan Mampan dan Bahasa Kontemporari (KSTCL)
Universiti Islam Antarabangsa Malaysia, Pagoh, Malaysia.

noraazian@iium.edu.my¹

nuruljamilah@iium.edu.my^{*2}

Corresponding Author*

Received: 13th Disember 2023

Accepted: 26th Mac 2024

ABSTRAK

Kanak-kanak generasi kini yang kurang berminat bertutur menggunakan bahasa kebangsaan Malaysia telah memberikan impak yang sangat memilukan. Akibat pendedahan kepada media digital yang melampau pada sepanjang *pandemik Coronavirus Disease (COVID-19)* yang lalu telah menambah parah nasib bahasa Melayu pada masa akan datang. Kajian ini dijalankan bagi mengenal pasti penguasaan golongan kata nama dalam bahasa Melayu dalam kalangan kanak-kanak sepanjang Perintah Kawalan Pergerakan (PKP). Penyelidik telah memilih seramai tujuh orang kanak-kanak yang berumur antara tiga hingga lima tahun dari seluruh Malaysia dan telah menjalankan Ujian Pengecaman Gambar. Seramai empat orang daripada mereka mendapat pendidikan prasekolah sebelum PKP sebaliknya pula bagi tiga orang lagi kanak-kanak. Penyelidik menggunakan 50 keping kad gambar pelbagai kategori bagi kata nama am untuk memperoleh data. Data disokong dengan pandangan daripada ibu atau bapa kanak-kanak melalui temu bual berstruktur yang dijalankan secara dalam talian. Skor markah dan maklumat temu bual ditranskripsi dan dianalisis. Berdasarkan skor markah yang diperolehi, hasil dapatan menunjukkan purata penguasaan bahasa Melayu subjek kajian adalah peringkat rendah. Dua orang kanak-kanak memperoleh tahap tinggi, dua orang lagi pada tahap sederhana dan seterusnya tiga orang tahap rendah. Kanak-kanak yang belum pernah ke prasekolah dapat menyebut perkataan kata nama dengan baik tetapi kanak-kanak yang pernah ke sekolah mendapat skor sebaliknya. Dapatan menunjukkan, walaupun pemerolehan bahasa pertama terjadi secara ilmiah namun faktor persekitaran turut mempengaruhi penguasaan bahasa kanak-kanak. Implikasinya, kanak-kanak akan terpengaruh dengan bahasa yang kerap didengarnya dalam pertuturan seharian mahupun di media massa. Pertembungan pelbagai bahasa mengakibatkan kanak-kanak mula berdepan dengan bahasa Melayu yang tidak baku. Kajian lanjutan perlu dilakukan

bagi memartabatkan bahasa kebangsaan negara ini agar kanak-kanak generasi Alpha mencintainya untuk kesejahteraan dalam kehidupan.

Kata kunci: generasi alpha; literasi; pemerolehan bahasa; Perintah Kawalan Pergerakan (PKP); Ujian Pengecaman Gambar

ABSTRACT

The current generation of children, who exhibit decreased interest in using the national language of Malaysia, has profoundly concerning implications. The extensive exposure to digital media amid the recent COVID-19 pandemic has exacerbated the future prospects of the Malay language. This research was undertaken to assess children's proficiency in noun groups within the Malay language, particularly amid the Movement Control Order (MCO) period. Seven children between the ages of 3 and 5 from various regions in Malaysia were selected for participation, with four having attended kindergarten prior to the MCO, while three had not. A Picture Recognition Test was administered, utilizing 50 picture cards depicting various categories of common nouns to gather data. Structured interviews conducted online with the children's parents provided supplementary insights. Transcripts of scores and interview responses were meticulously analysed. The results revealed a generally low level of Malay proficiency among the participants, with two achieving high proficiency, two medium, and three low. Interestingly, children who had not attended preschool demonstrated better pronunciation of noun words compared to their counterparts who had. This underscores the influence of environmental factors alongside the scientific processes involved in language acquisition. Importantly, children are heavily influenced by the languages prevalent in their everyday interactions and in mass media, often leading to exposure to non-standard forms of Malay due to linguistic diversity. The implications of this study underscore the necessity for further research to elevate the status of the national language, instilling a genuine fondness for it among the Alpha generation to enhance their well-being in life.

Keywords: alpha generation; literacy; language acquisition; Movement Control Order (MCO); Image Recognition Test

Pengenalan

Penguasaan bahasa merupakan kemampuan atau keupayaan kanak-kanak menggunakan bahasa dengan cekap dan mahir. Kecekapan menggunakan bahasa itu meliputi empat kemahiran iaitu kemahiran mendengar, kemahiran bertutur, kemahiran membaca dan kemahiran menulis. Kemahiran lisan diperoleh secara semula jadi oleh penutur bahasa pertama, manakala penutur bahasa kedua perlu mempelajari kemahiran-kemahiran tersebut. Kemahiran membaca dan menulis pula dikuasai melalui proses pembelajaran sama ada pembelajaran formal atau tidak formal. Pembinaan perbendaharaan kata amat penting bagi perkembangan bahasa kanak-kanak jika kanak-kanak tidak mempunyai perbendaharaan kata yang besar, agak sukar bagi mereka untuk bercakap apatah lagi untuk berbual panjang. Dengan adanya himpunan kosa kata yang banyak, kanak-kanak lebih berkeyakinan untuk berbual ataupun membincangkan sesuatu perkara. Kanak-kanak juga memerlukan model bahasa untuk menyerap, memproses dan seterusnya menggunakan kosa kata dalam pertuturan mereka Blamey & Beauchat, (2023).

Kajian lanjut perlu dijalankan berkaitan dengan tahap kecergasan fizikal dan tahap kesihatan mental kanak-kanak semasa peralihan fasa pandemik ke endamik. Hal ini disebabkan akibat penutupan sekolah, pergerakan fizikal dihadkan dan program serta aktiviti sukan dibatalkan ekoran pandemik telah meningkatkan kadar pengurangan penglibatan dalam aktiviti fizikal secara aktif dalam kalangan kanak-kanak. Hubungan antara persekitaran tertekan menjadi salah satu sebab peningkatan kurang penguasaan bahasa terutama bahasa Melayu (Wan Norsaidaina et al, 2021). Penilaian yang tepat bagi perkembangan awal kanak-kanak merupakan tugas yang mencabar. Kebanyakan penyelidik menjelaskan sukar untuk mendapatkan keputusan yang sah apabila menilai awal kanak-kanak kerana perkembangan mereka cepat, episodik dan sangat dipengaruhi oleh pengalaman, keadaan emosi dan kriteria pentaksiran. Penilaian bagi awal kanak-kanak adalah berbeza dengan penilaian orang dewasa kerana mereka masih belum menguasai kemahiran membaca dan kemahiran menulis sepenuhnya.

Dalam kajian ini, carta perkembangan bahasa dan pertuturan menjadi sumber untuk dirujuk. Perkembangan bahasa setiap kanak-kanak berbeza tetapi jurang perbezaannya tidak terlalu jauh. Carta 1.1: berkaitan tentang perkembangan bahasa dan pertuturan normal kanak-kanak yang berumur antara 3 hingga 5 tahun. Maklumat ini diambil daripada penulisan (Khadijah Khalid 1 Jan 2022 yang bertajuk "Perkara-perkara penting yang anda perlu tahu tentang anak yang lewat bercakap") dari laman sesawang yang bertajuk <https://www.realisationoutreach.com/post/perkara-perkara-penting-yang-anda-perlu-tahu-tentang-anak-yang-lewat-bercakap>

Jadual 1.1

Carta Perkembangan Bahasa dan Pertuturan Normal

Umur	Perkembangan bahasa kanak-kanak
3 tahun	-boleh bercerita -buat ayat 3 – 4 perkataan contohnya 'adik nak bola', ' hadiah ini untuk mama' -perbendaharaan kata kira-kira 1000 perkataan -tahu nama penuh, nama jalan dan beberapa buah lagu kanak-kanak -boleh menyanyikan lagu
4 tahun	-Buat ayat 4-5 perkataan contohnya, 'kereta papa besar dan cantik' -menggunakan perkataan yang merujuk kepada perkara lepas contohnya 'semalam' -mengenal pasti warna dan bentuk

	-bertanya kepada soalan seperti 'kenapa? Dan 'siapa' -boleh bercakap mengenai sesuatu yang abstrak atau yang berlaku pada masa depan, contohnya 'saya berharap ...' - menggunakan bunyi berikut dengan betul: b,d, f, g, h, m, n, ng, t, w, y
5 tahun	-menuturkan ayat yang penuh dan berstruktur, dengan lima hingga lapan perkataan pada suatu masa -bertanya tentang maksud perkataan yang anda gunakan , jika mereka tidak tahu - Sedikit pelat bila menyebut perkataan yang ada huruf 'S' -berdebat dengan anda dan menggunakan perkataan 'sebab' dengan kerap -membandingkan objek, orang dan apa-apa yang ada di sekeliling. Contohnya, tangan awak lebih besar daripada tangan saya -mula sedar sesetengah perkataan ada lebih daripada satu maksud -fahami sesetengah jenaka.

Jadual 1.1 menunjukkan Carta Perkembangan Bahasa kebanyakan kanak-kanak yang belum dapat bercakap atau menghasilkan perkataan bermakna dan mempunyai perbendaharaan kata yang terhad. Contohnya mereka tidak boleh mengikuti arahan yang diberikan pada peringkat umurnya. Jika anak-anak tidak mengikut julat perkembangan bahasa dan pertuturan yang normal, ibu bapa sepatutnya mempunyai alasan yang kukuh untuk risau dan mula mencari pakar terapis pertuturan bahasa bagi mendapatkan bantuan.

Setiap bayi yang telah lahir ke dunia ini sudah memiliki keupayaan khusus untuk berbahasa yang tidak dimiliki oleh makhluk-makhluk lain. Teori Chomsky (1970) ini dikenali sebagai Hipotesis Nurani. Krashen (1985) pula menyatakan pandangan yang berbeza tentang pemerolehan bahasa dengan pembelajaran bahasa. Beliau menggunakan istilah pemerolehan untuk bahasa pertama dan bahasa kedua. Dengan kata lain, Krashen menyatakan bahawa proses pemerolehan bahasa pertama dan bahasa kedua dipelajari secara bawah sedar. Krashen menjelaskan dalam pemerolehan bahasa, seseorang tidak menyedari bahawa mereka sedang mempelajari bahasa tetapi mereka hanya menyedari bahawa mereka sedang berkomunikasi. Dengan kata lain, pemerolehan bahasa berlaku ketika seseorang sedang berkomunikasi secara semula jadi tanpa memikirkan rumus-rumus bahasa. Proses ini berbeza dengan pembelajaran bahasa yang merupakan proses untuk memahami struktur atau sistem bahasa kedua.

Pandangan Krashen ini bertepatan dengan pemerolehan bahasa kanak-kanak bagi subjek 7 kerana bahasa Melayu dipelajari secara formal, namun dalam situasi pandemik COVID-19, kanak-kanak tidak dapat ke sekolah menyebabkan mereka belajar sendiri dengan bantuan keluarga yang sibuk dengan urusan kerja dan rumah tangga. Tambahan pula, ibu bapa mereka sendiri tidak menguasai bahasa Melayu dengan baik kerana bahasa komunikasi di rumah mereka ialah bahasa Mandarin. Anak-anak mereka hanya mempelajari bahasa Melayu secara formal di sekolah dan bahasa Melayu hanya diperoleh kanak-kanak melalui komunikasi dengan guru-guru dan juga rakan-rakan yang berbangsa Melayu.

Permasalahan Kajian

Penyebutan pada kata nama oleh kanak-kanak yang berumur 3 – 5 tahun didapati mudah disebut kerana ia bersifat konkrit dan boleh dilihat sekeliling seperti di dapur, di ruang tamu dan di sekeliling rumah. Keadaan ini berbeza pada kata yang lain yang bersifat abstrak seperti kata kerja, kata adjektif dan kata tugas yang lebih abstrak sifatnya sehingga mereka lebih mengenali nama-nama tersebut dengan menggunakan bahasa Inggeris. Berdasarkan kajian rintis, pengkaji mendapati kanak-kanak ketika pasca pandemik ini mengenali '*car*' berbanding dengan kereta, '*papaya*' berbanding dengan betik, '*aeroplane*' berbanding dengan kapal terbang.

Hal ini didapati, kedudukan pada awal penggunaan bahasa Melayu dalam kalangan kanak-kanak dilihat mencabar seiring dengan perkembangan bahasa kanak-kanak tersebut. Tambahan pula, penilaian perkembangan kanak-kanak dilakukan melalui pemerhatian tidak mempunyai spesifikasi terhadap penguasaan kemahiran literasi awal mengikut standard pembelajaran. Pentaksiran tidak formal tidak menggunakan prosedur yang standard menyebabkan kriteria penilaian kemahiran literasi awal adalah tidak seragam dalam kalangan kanak-kanak. Selain itu, tahap kemahiran literasi awal yang dinilai tidak bermakna, dan terdapat kekurangan maklumat berkaitan kesahan dan kebolehpercayaan bagi pentaksiran tidak formal yang dijalankan (Lonigan et. al, 2011). Penyelidik ingin menjalankan kajian kerana berhasrat untuk mengenal pasti petanda awal kelenyapan bahasa Melayu pada masa akan datang. Pengkaji-pengkaji akan datang perlu mengambil inisiatif dan mencari cara terbaik supaya kanak-kanak generasi Alpha mencintai bahasa Melayu. Usaha ini pasti kecundang jika generasi *Baby Boomers*, generasi X, generasi Y dan generasi Z sendiri mengabaikan penggunaan bahasa Melayu baku.

Juppri Bacotang et. al., (2021), mendapati kaedah ujian atau peperiksaan formal dalam menilai pencapaian kanak-kanak (PAKK) adalah tidak diiktiraf. Pendapat ini disokong oleh Wortham & Hardin, (2023) kerana penilaian bagi awal kanak-kanak adalah berbeza dengan penilaian orang dewasa. Hal ini disebabkan mereka masih belum menguasai kemahiran membaca dan kemahiran menulis sepenuhnya. Keadaan ditambah buruk lagi apabila sepanjang PKP kanak-kanak terpaksa duduk di rumah. Mereka hanya dibimbing oleh ibu bapa atau ahli keluarga yang tidak mahir dengan ilmu pendidikan awal kanak-kanak. Dapatkah ibu atau bapa anak-anak yang rata-rata bukan guru atau tidak mempunyai skil pedagogi menilai kemahiran membaca anak-anak mereka di peringkat awal kanak-kanak?. Maka adalah wajar ahli keluarga menyediakan aktiviti pengukuhan atau intervensi yang bersesuaian terhadap anak-anak mereka lebih awal sehingga tamat PKP. Dengan cara ini diharapkan pihak ibu bapa atau keluarga dapat membantu anak-anak mereka mengurangkan masalah buta huruf sepanjang 2 tahun PKP.

Sistem pendidikan juga telah berubah akibat pelaksanaan PKP. Kanak-kanak tidak dapat ke sekolah, tidak dapat bermain di luar rumah. Kelas terpaksa dijalankan secara dalam talian. Dapatkah ibu atau bapa mengambil alih tugas guru di sekolah kerana kelas dijalankan secara dalam talian di rumah secara PdPR?. Walaupun ibu bapa tidak mempunyai ilmu pedagogi tetapi mereka terpaksa memainkan peranan untuk memastikan kelas tetap dijalankan. Rentetan daripada kajian yang telah dijalankan oleh Nora'azian Nahar dan Nurul Jamilah Rosly (2022), hasil daripada program guru cilik yang diperkenalkan oleh pihak sekolah kepada anak-anak masyarakat Orang Asli (OA), di Sekolah Kebangsaan Kampung Bahru (SPKK) Lenga, Muar Johor, murid-murid di kelas pemulihan di sekolah tersebut telah berjaya menguasai kemahiran membaca sekurang-kurangnya kemahiran 12 daripada kemahiran 1 sedangkan ibu bapa mereka sebenarnya rata-rata buta huruf. Kesan daripada inisiatif yang diambil oleh pihak sekolah melantik ibu bapa mereka sebagai guru, akhirnya usaha tersebut telah membuahkan hasil yang sangat cemerlang. Bersandarkan Teori Sosio-budaya Vygotsky (1971) peranan orang dewasa diperlukan pada peringkat awal anak-anak belajar di samping rakan sebaya.

Kesan berganda psikologi terhadap kanak-kanak akibat dikuarantin di rumah semasa pandemik dan endemik COVID-19 yang lalu telah menyebabkan kanak-kanak juga terdedah kepada situasi tertekan seperti ketakutan dijangkiti penyakit, kekecewaan, kebosanan, beban maklumat yang berlebihan, dan perubahan drastik dalam corak aktiviti harian, yang menjelaskan ancaman pelbagai aspek (Brooks et. al. 2020). Selain itu, perkembangan kognitif kanak-kanak melalui keupayaan berfikir, menaakul dan penyelesaian masalah juga turut terjejas akibat PKP. Tahap perkembangan kognitif yang dimiliki kanak-kanak ini masih lagi dalam peringkat penyelesaian pemikiran secara logik tetapi tidak ada kemampuan tinggi untuk peringkat hipotesis. Secara tidak langsung, perkembangan kognisi akan memberikan kesan positif. Ibu bapa sebagai pembimbing sepanjang PKP perlu melihat kepada penguasaan bahasa dan penguasaan pengetahuan melalui karakteristik anak-kanak supaya anak-anak lebih bersedia dan boleh menguasai tugas yang diberikan oleh guru-guru kerana kelas terpaksa dijalankan secara dalam talian.

Objektif Kajian

Kajian ini dijalankan bagi mencapai objektif yang berikut:

1. mengukur penguasaan golongan kata nama bahasa Melayu kanak-kanak berumur 3 hingga 5 tahun.
2. menjelaskan faktor-faktor yang mempengaruhi perkembangan bahasa kanak-kanak dalam penguasaan perkataan bahasa Melayu sepanjang Perintah Kawalan Pergerakan (PKP).

Tinjauan Literatur

Menurut Levin & Opsahl (2020) di Norway terhadap penguasaan bahasa Inggeris. Pengkaji mendapati bahawa bahasa yang diperoleh oleh kanak-kanak melalui media sosial akan lebih kerap digunakan berbanding dengan bahasa yang dipelajari secara formal di dalam kelas. Kanak-kanak tersebut akan mengembangkan pemahaman mereka melalui interaksi dengan kandungan yang terdapat dari platform yang digunakan terutama bahasa Inggeris. Kajian Azirah Ibrahim et, al, (2023), pula mendapati kanak-kanak generasi kini telah mengalami perubahan besar kerana penggunaan peranti digital dalam masyarakat moden. Penggunaan gajet telah memberikan implikasi yang positif dan negatif terhadap perkembangan sosial pendidikan awal kanak-kanak termasuk penguasaan kata, klausa, frasa dan ayat.

Bahasa kanak-kanak juga diperoleh melalui peniruan bahasa lisan yang diujarkan oleh ibu bapa atau individu yang berada rapat dengan mereka. Hasil dapatan tersebut telah ditemukan daripada kajian Amin dan Vijayaletchumy (2006). Penelitian bersandarkan *role reversal imitation* merupakan strategi 'peniruan tukar ganti peranan' dalam *usage-based theory* yang diketengahkan oleh Tomasello (2003). Hasil kajian mendapati bahawa konsep 'peniruan' dalam pemerolehan bahasa kanak-kanak pada peringkat umur 0-6 tahun pada mulanya agak sedikit, kemudian meningkat dengan agak pesat pada akhir usia dua tahun. Peniruan akan mula merosot sedikit demi sedikit pada usia seterusnya. Faktor-faktor yang mempengaruhi dapatan tersebut telah diperoleh dalam kajian Muhammad Peri Syaprizal (2019) dari Indonesia. Pengkaji mendapati faktor-faktor yang mempengaruhi pemerolehan bahasa kanak-kanak pada usia tersebut adalah disebabkan oleh kanak-kanak yang ingin menguasai bahasa kedua boleh mempelajarinya serentak dengan bahasa pertama. Hal ini disebabkan faktor lingkungan, merupakan faktor yang sangat penting bagi pemerolehan bahasa pada anak-anak yang berusia 0-6 tahun. Hal ini kerana, faktor biologi dan kognitif kanak-kanak masih berkembang dan mereka mudah menguasai bahasa yang sering didengari daripada orang di sekelilingnya. Ketika mereka sedang menguasai bahasa, sering terjadi penambahan dan pengurangan pengucapan kata dan hal ini merupakan perkara yang positif dan akan bertambah baik seiring dengan waktu sehinggalah kanak-kanak menjadi matang dan dewasa dari segi biologi dan kognitif.

Seterusnya, kajian Siti Arina Badli dan Suziyana Mohamed (2021) meneliti tentang hubungan antara penglibatan ibu bapa dengan perkembangan kanak-kanak di Tabika Kemas mendapati bahawa nilai koefisien korela Spearman antara penglibatan ibu bapa. Terdapat hubungan antara penglibatan ibu bapa dengan perkembangan kanak-kanak dalam aspek bahasa komunikasi dengan dapatan sebanyak 26%. Hal ini menunjukkan bahawa dalam aspek perkembangan bahasa kanak-kanak, wujud hubungan yang signifikan antara penglibatan ibu bapa dalam aspek perkembangan bahasa kanak-kanak. Dapatan menunjukkan bahawa ibu bapa merupakan individu terawal yang mempengaruhi perkembangan bahasa kanak-kanak terutama dalam aktiviti membaca dan menulis. Sokongan yang diberikan oleh ibu bapa secara langsung memberikan impak positif kepada perkembangan bahasa kanak-kanak. Sepanjang tempoh PKP, tugas guru di sekolah terpaksa diambil alih oleh ibu, bapa dan ahli keluarga di rumah. Kesan fenomena ini, menyebabkan penyelidik rasa terpenggil untuk menjalankan kajian terhadap kanak-kanak seawal usia 3 hingga 5 tahun.

Kajian juga ingin dijalankan berdasarkan dapatan kajian Zaitul Azma Zainon Hamzah (2006) bertajuk "Memahami Pertuturan Kanak-kanak melalui analisis pragmatik. Penyelidik ingin meneliti pemerolehan bahasa Melayu kanak-kanak dalam kalangan generasi alpha. Akibat pandemik COVID-19 yang melanda di seluruh dunia, PKP telah dilaksanakan di Malaysia. Kajian ingin melihat tahap penguasaan bahasa Melayu anak-anak sepanjang dua tahun mereka duduk di rumah. Kajian perlu dijalankan untuk mengenal pasti kanak-kanak kecil yang mula belajar bahasa sebenarnya telah cuba bercakap dengan ibu bapanya dalam perbualan walaupun dengan jumlah kata yang sedikit. Seawal usia dua tahun kanak-kanak telah mampu bersembang, bermain, dan berinteraksi dengan lancar bersama-sama rakan-rakan sepermainan. Perkembangan bahasa kanak-kanak berlaku dengan pesat dalam usia dua hingga enam tahun. Perkembangan bahasa yang pesat ini terhasil daripada perkembangan kognitif, emosi dan sosial.

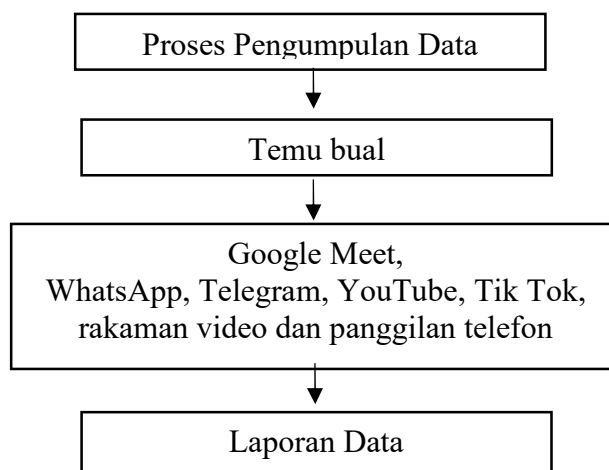
Berdasarkan dapatan daripada penyelidik-penyelidik dari seluruh dunia, adalah didapati bahawa PKP / *lockdown* telah memberikan persekitaran yang negatif terhadap kanak-kanak. Tugas guru di sekolah pula terpaksa diambil alih oleh ibu bapa di rumah. Kebanyakan kajian yang dilakukan oleh pengkaji terdahulu berkaitan dengan bahasa kanak-kanak sama ada pengkaji dari dalam atau dari luar negara adalah lebih berfokus kepada teori pemerolehan bahasa, tahap-tahap pemerolehan dan penguasaan bahasa kanak-kanak dalam pelbagai aspek tata bahasa fonetik, fonologi, morfologi, semantik dan sintaksis sahaja. Kebanyakannya hanya mengkaji tahap dan proses perkembangan dan penguasaan bahasa kanak-kanak seawal usia kelahiran sehinggalah kanak-kanak mengalami tahap kecekapan pada usia 12 tahun. Bertitik tolak daripada kajian-kajian lepas, akibat pandemik yang melanda dunia dan PKP yang dijalankan di Malaysia, penyelidik ingin melihat penguasaan perkataan bahasa Melayu dan faktor-faktor yang mempengaruhi penguasaan perkataan tersebut. Kajian ini hanya memfokuskan golongan kata nama. Dari kelompangan tersebut, kajian ingin dijalankan untuk penambahbaikan dapatan kajian lepas dan mengambil tindakan awal untuk mengembalikan kegemilangan bahasa Melayu yang bakal lenyap dalam tempoh satu dekad lagi akibat tidak dikuasai oleh kanak-kanak generasi kini.

Metodologi Kajian

Pengumpulan data kajian berdasarkan carta aliran pada Rajah 1.2.

Rajah 1.2

Reka bentuk Kajian

Rajah 1.2 adalah berkaitan dengan kaedah pemerolehan data. Penyelidik akan menjalankan temu bual terhadap ibu atau bapa kanak-kanak yang dikenali sebagai subjek kajian 1, 2, 3, 4, 5, 6 dan 7. Setelah penyelidik berbincang dan menetapkan masa untuk ditemu bual, penyelidik akan menghubungi ibu atau bapa dan anak-anak mereka melalui platform WhatsApp atau panggilan telefon. Setelah masa dipersetujui oleh kedua-dua pihak, penyelidik akan menjalankan Ujian Pengecaman Gambar menggunakan platform *Google Meet*. Platform *Google Meet* dipilih adalah supaya subjek kajian dapat melihat dengan jelas gambar yang akan ditunjukkan oleh penyelidik dan menyebutnya dengan betul mengikut suku kata. Penyelidik akan menunjukkan gambar mengikut giliran. Pertama penyelidik akan menunjukkan 10 gambar haiwan, kemudian 10 gambar benda, diikuti dengan 10 gambar buah-buahan, 10 gambar sayur-sayuran dan 10 gambar kenderaan. Gambar yang betul sebutannya akan diberikan skor markah. Penyelidik juga akan menganalisis kosa kata yang diucapkan oleh subjek kajian melalui video-video pendek yang dikongsikan oleh ahli keluarga mereka seperti YouTube dan TikTok. Maklumat yang diperoleh ditranskripsi dan dianalisis.

Responden Kajian

Responden yang dipilih ialah kanak-kanak lelaki dan perempuan yang berumur 3 hingga 5 tahun. Kanak-kanak dipilih berdasarkan tempat kelahirannya secara rawak dan sokongan penjaga untuk penyelidik menjalankan kajian. Kriteria pemilihan kanak-kanak juga berdasarkan kanak-kanak tersebut mahu menjawab soalan kad imbasan yang ditunjukkan melalui pautan Google Meet. Jadual 1.3 merupakan biodata subjek kajian yang telah memberikan maklum balas.

Jadual 1.3
Biodata Subjek Kajian

Bil	Responden	Jantina	Umur	Persekitaran
1.	Subjek 1 (perempuan)	Perempuan	4 tahun (Pahang)	Adik-beradik sudah berumur dalam lingkungan 20-an. Terdedah dengan persekitaran golongan dewasa.
2.	Subjek 2 (Lelaki)	Lelaki	4 tahun (Kedah)	Abang OKU - fizikal Subjek diberikan telefon bimbit untuk menonton rancangan YouTube
3.	Subjek 3	Lelaki	4 tahun (Johor)	Didedahkan dengan bahasa Melayu dalam keluarga oleh ibunya.
4.	Subjek 4	Perempuan	3 tahun (Melaka)	Selalu terdedah dengan promosi perniagaan secara dalam talian
5.	Subjek 5	Lelaki	4 tahun (Selangor)	Tinggal dengan pengasuh (nenek)
6.	Subjek 6	Perempuan	5 tahun (Kuala Lumpur)	Prasekolah (Swasta)
7.	Subjek 7	Perempuan	5 tahun (Perak)	Mempunyai kakak berumur 11 tahun, abang 9 tahun dan adik 16 bulan.

Instrumen Kajian

Instrumen yang digunakan untuk mengukur penguasaan perkataan kepada kanak-kanak yang berumur 3 hingga 5 tahun ialah kad imbasan berkaitan dengan haiwan, buah-buahan, sayur-sayuran, benda dan kenderaan. Sebanyak 10 keping gambar mewakili setiap satu kategori telah dipilih untuk digunakan dalam Ujian Pengkategorian Gambar. Jumlah keseluruhan gambar yang digunakan dalam Ujian ini ialah 50 keping. Ukuran bagi sekeping gambar yang digunakan ialah 15cm x 21.1cm. Pemilihan kad imbasan berdasarkan pendapat Joan Herberg (2012), iaitu salah satu alat yang paling baik bagi membantu kanak-kanak dalam proses awal membaca. Hal ini disebabkan kad imbasan berimej dan berwarna dapat menarik perhatian kanak-kanak.

Sebelum kajian sebenar dijalankan di lapangan, kad-kad imbasan yang terpilih telah diuji dalam kajian rintis. Sebanyak 5 orang kanak-kanak yang berumur antara 3 hingga 5 tahun dipilih dalam kajian rintis tersebut untuk memilih gambar-gambar mengikut setiap kategori yang sesuai digunakan dalam kajian sebenar. Dalam Ujian Pengesanan Gambar sebenar, sebanyak 7 orang subjek kajian lain telah dipilih secara rawak dari negeri-negeri di Semenanjung Malaysia. Instrumen kajian yang digunakan juga telah disemak oleh individu yang berkelayakan, iaitu 3 orang guru yang mengajar subjek bahasa Melayu di prasekolah. Tujuannya untuk memastikan instrumen kajian yang digunakan memenuhi piawaian bagi kanak-kanak 3 hingga 5 tahun. Selain itu, instrumen kajian (Ujian Pengesanan Gambar) telah disemak oleh pakar dalam bidang pendidikan awal kanak-kanak. Ujian Pengesanan Gambar hanya memfokuskan penggolongan kata nama dalam bahasa Melayu. Berdasarkan ciri-ciri di atas penyelidik memilih kad imbasan keluaran Kiddibird untuk instrumen kajian ini. Kad-kad imbasan tersebut diterbitkan oleh KIDDIBIRD SDN. BHD (350161-A) dan diedarkan oleh Kids Book Distributors Sdn. Bhd. (464660-V) (2010).

Kaedah Pengumpulan Data

Ujian Pengecaman Gambar dijalankan secara dalam talian menggunakan platform *Google Meet*. Penyelidik akan menunjukkan gambar-gambar menggunakan kad imbasan mengikut kategori. Sebanyak 5 kategori gambar telah disediakan di dalam Ujian Pengecaman Gambar, iaitu kategori haiwan, buah-buahan, sayur-sayuran, benda dan kenderaan. Kanak-kanak diminta untuk menyebut gambar-gambar yang ditunjukkan dengan sebutan yang betul menggunakan bahasa Melayu. Skor akan dikira berdasarkan sebutan dari segi suku kata yang terdapat pada gambar yang betul dalam tempoh 60 saat masa yang ditetapkan. Jika sebutannya betul maka skor akan dicatatkan di dalam ruangan yang disediakan. Jumlah skor akan gredkan dalam bentuk peratus. Jumlah masa sesi Ujian Pengecaman Gambar dijalankan bagi 50 keping gambar adalah selama 50 minit. Subjek kajian diberikan masa selama 60 saat untuk menjawab setiap gambar yang ditunjukkan dalam ujian tersebut. Mereka boleh menjawab beberapa kali hingga jawapannya betul dalam tempoh masa yang diberikan. Masa menjawab bergantung kepada kemampuan subjek kajian, jika mereka boleh memberikan respons kepada gambar-gambar yang ditunjukkan lebih awal, masa yang diambil kurang daripada masa yang ditetapkan. Jika peserta kajian kurang memberikan respons, penyelidik akan berbincang dengan ibu dan bapa kanak-kanak untuk mencari masa yang lain namun data diambil sekali sahaja sehingga ahli keluarga mereka berpuas hati.

Setelah tamat masa Ujian Pengecaman Gambar dilakukan kepada anak-anak, penyelidik akan bersama-sama dengan wakil subjek kajian, sama ada ibu atau bapa mereka untuk menjawab soalan-soalan temu bual berstruktur daripada penyelidik. Untuk sesi temu bual bersama-sama ibu atau bapa tiada had masa ditetapkan. Penyelidik akan menggunakan aplikasi WhatsApp, Telegram dan panggilan telefon untuk mendapatkan maklumat biodata anak-anak mereka dan maklumat-maklumat lain yang diperlukan untuk menjawab objektif kajian. Di samping itu, data juga diperoleh melalui analisis dokumen. Dapatan kajian tidak mengambil kira sebelum dan selepas Google Meet dijalankan.

Dapatan Kajian

Hasil dapatan daripada Ujian Pengecaman Gambar bagi penguasaan perkataan golongan kata nama adalah seperti yang tercatat dalam Jadual 1.4.

Jadual 1.4

Keputusan Ujian Pengecaman Gambar

Kanak-kanak	Kad Gambar					Jumlah	Peratus
	Haiwan	Benda	Buah	Sayur	Kenderaan		
Subjek 1	10	8	8	4	9	39	78%
Subjek 2	0	3	2	1	4	10	20%
Subjek 3	0	5	5	3	5	18	36%
Subjek 4	10	8	10	6	8	42	84%
Subjek 5	4	8	4	1	8	25	50%
Subjek 6	0	4	2	4	4	14	28%

Subjek 7	3	4	4	1	4	16	32%
----------	---	---	---	---	---	----	-----

Berdasarkan Jadual 1.4, dapatan menunjukkan skor paling tinggi adalah diperoleh Subjek 4, iaitu sebanyak 84% dan skor paling rendah ialah Subjek 2 hanya 20% markah dicatatkan. Lima subjek yang lain mencatat 78% bagi Subjek 1, 50% skor diperoleh daripada Subjek 5, sebanyak 32% diperoleh Subjek 7 dan 36% markah diperoleh Subjek 3. Keseluruhan dapatan menunjukkan setiap subjek kajian dapat mengenali semua kategori gambar yang ditunjukkan dalam Ujian Pengesanan Gambar, namun bagi kanak-kanak yang belum pernah ke prasekolah atau belum menguasai kemahiran membaca mereka menyebutnya dengan pelbagai bahasa. Paling ramai menyebut gambar-gambar yang ditunjukkan menggunakan bahasa Inggeris, bahasa Punjabi dan bahasa Mandarin. Bagi subjek 8 yang berumur 5 tahun sudah boleh mengenal huruf namun apabila ditunjukkan gambar, kanak-kanak tersebut akan menyebutnya dengan sebutan yang tidak mengikut suku kata. Contohnya *cendawan* menjadi *cadiwa*, *kubis* menjadi *kubi*. Buah *oren* menjadi *olen*, *manggis* menjadi *magis*, *selipar* menjadi *sipar*. Dapatan yang mengejutkan skor paling tinggi diperoleh oleh Subjek 4 yang baru berumur 3 tahun dan belum pernah menjejakkan kaki ke prasekolah.

Hasil dapatan juga menunjukkan hanya Subjek 1 dan Subjek 4 yang berjaya mengecam gambar haiwan yang betul, iaitu (ayam, anjing, arnab, gajah, ikan, kucing, kuda, kambing, monyet, dan udang). Seramai tiga orang kanak-kanak tidak dapat menyebut nama-nama haiwan dalam bahasa Melayu. Bagi kategori benda, hanya tiga orang subjek yang dapat mengecam dan menyebut gambar-gambar yang ditunjukkan. Gambar-gambar tersebut ialah seluar, selipar dan roti. Perkataan lain seperti bakul, biskut, cincin, lampu, vakum, dan yoyo kurang dikenali oleh mereka. Bagi kategori buah pula, hampir semua subjek mengenali buah strawberi, betik, pisang dan mangga, namun bagi buah betik mereka lebih mengenalinya dengan *papaya* dan pisang mereka menyebut *banana*, manakala mangga semua subjek menyebutnya *manggo*. Hanya subjek 4 dapat menyebut semua nama buah dalam bahasa Melayu, iaitu belimbing, tembikai, mangga, strawberi, jambu batu, oren, pisang, betik, rambutan dan jagung dengan betul. Bagi kategori sayur tiada responden yang dapat menyebut semua jenis sayur dengan betul. Hanya Subjek 4 yang dapat menyebut paling banyak iaitu 6 jenis sayur dengan betul, iaitu cendawan, tomato, timun, terung, bawang, dan brokoli. Semua subjek menyebut lobak dengan *carrot*, timun dengan *cucumber*, kentang dengan *potato*, labu dengan *pumpkin* dan kubis tiada subjek yang dapat menyebutnya dengan betul kecuali Subjek 7 boleh mengeja tetapi sebutannya menjadi *kubi*. Kategori terakhir ialah kenderaan. Sama ada kanak-kanak lelaki atau perempuan, mereka dapat menyebut jenis-jenis kenderaan dengan betul, iaitu bas, basikal, helikopter, kereta, motosikal manakala kapal terbang semuanya menyebut *aeroplane*, kereta api dengan sebutan *train*, dan hanya Subjek 5 mengenali jentolak. Subjek 1 mengujarkan perkataan bersifat baharu, iaitu perkataan yang diciptanya sendiri untuk menggantikan perkataan asal jentolak dengan perkataan 'angkut-angkut' manakala kanak-kanak lain tidak dapat menjawabnya dengan tepat.

Penentuan Tahap skor markah yang diperoleh subjek dalam Ujian Pengesanan Gambar diperingkatkan adalah menggunakan Tahap Skor seperti di Jadual 1.5.

Jadual 1.5
Tahap Skor

Skor	Tahap	Bilangan
66 – 100	Tinggi	2 orang
34 – 65	Sederhana	2 orang
0 – 33	Rendah	3 orang
	Jumlah	7 orang

Keseluruhan tahap skor yang diperoleh subjek kajian dapat dilihat seperti di Jadual 1.5. Berdasarkan tahap skor yang disertakan membuktikan hanya dua orang subjek kajian menguasai tahap tinggi dengan memperoleh melebihi 66 -100 markah manakala dua orang mendapat tahap sederhana dengan memperoleh antara 34 hingga 65 markah dan tiga orang subjek kajian mendapat tahap rendah dengan mendapat 0 hingga 33 markah.

Dapatan dan Perbincangan

Penguasaan bahasa kanak-kanak peringkat umur 3 hingga 5 tahun dipengaruhi pelbagai faktor. Berdasarkan dapatan kajian yang dijalankan, faktor yang mempengaruhi pemerolehan bahasa kanak-kanak terdiri daripada persekitaran, media sosial, motivasi, percakapan hadapan khalayak, dan pelbagai kativiti kanak-kanak seperti yang dibincangkan selanjutnya.

Persekitaran

Berdasarkan temu bual dengan ibu subjek 1, anaknya yang berumur 4 tahun sangat keletah berbicara. Subjek 1 merupakan anak kelima dalam keluarga. Telatahnya boleh diperhatikan melalui video-video yang dirakam oleh ibunya setiap kali dia ingin berhubung dengan orang dewasa yang dikenalnya sama ada menggunakan *remote aircond*, atau gagang telefon di rumahnya yang sudah tidak berfungsi lagi atau jika dia berjaya menggunakan telefon bimbit ibu atau ayahnya, pasti dia akan menelefon kakak sepupu atau bapa saudaranya secara langsung.

Perbendaharaan kata kanak-kanak akan berkembang secara semula jadi apabila mereka mendengar atau didedahkan dengan satu-satu perkataan secara berulang-ulang. Proses membaca pada peringkat awal terbahagi kepada dua, iaitu proses membaca utama iaitu proses pengecaman – proses pengecaman melibatkan proses pengecaman kata yang berlaku di dalam otak. Pengecaman dijalankan berdasarkan kepada kaedah fonetik yang melibatkan penaksiran bunyi yang disebabkan oleh satu huruf tertentu atau gabungan huruf. Cara pengecaman keseluruhan melibatkan pengecaman secara keseluruhan. Proses kedua pula ialah proses pemahaman, iaitu proses yang berjalan selepas proses pengecaman bagi memahami makna melalui pengalaman yang diperoleh. Proses pembacaan serangkap ayat, frasa dan perkataan melibatkan pengaktifan daya ingatan yang membenarkan pembaca untuk memahami makna perkataan melalui pencarian makna atau *semantic priming*, iaitu makna perkataan akan disimpan di seluruh otak dalam satu rangkaian. Penemuan perkara baru semasa proses pembacaan akan menyebabkan pembaca bertindak membina model mental berkait dengan perkataan tersebut dengan bantuan model-model yang sedia ada atau skemata pembaca yang sedia ada wujud dalam ingatan kanak-kanak. Hasilnya kanak-kanak ini dapat menyebut benda-benda yang ditunjukkan dengan betul.

Dapat disimpulkan bahawa faktor persekitaran merupakan faktor yang mempengaruhi penguasaan perkataan kanak-kanak sepanjang PKP. Formula mudahnya ialah jika ahli keluarga sering bercakap menggunakan bahasa Melayu, maka anak-anak akan menggunakan bahasa tersebut untuk berinteraksi kerana sepanjang pandemik COVID-19 masa anak-anak banyak di rumah. Ahli keluarga merupakan salah satu elemen persekitaran khusus yang mempengaruhi perkembangan tingkah laku dan emosi kanak-kanak. Ahli keluarga merupakan individu yang berada dalam persekitaran terdekat seseorang kanak-kanak. Hal ini menunjukkan bahawa persekitaran yang dibentuk oleh ahli keluarga sama ada positif atau negatif akan memberikan kesan kepada kanak-kanak. Oleh hal yang demikian, ahli keluarga perlu memainkan peranan penting dalam memastikan kanak-kanak menguasai perkataan-perkataan asas dalam bahasa Melayu yang digunakan dalam kehidupan seharian. Sokongan daripada ahli keluarga untuk memahami perkara baharu yang berlaku di sekeliling mereka dapat membantu kanak-kanak berdepan dengan situasi pandemik COVID-19. Kajian ini selari dengan dapatan Noralina Omar (2018).

Media Sosial

Pemerolehan bahasa ialah proses manusia memperoleh keupayaan untuk mengamati dan memahami bahasa dan menghasilkan serta menggunakan perkataan dan ayat untuk berkomunikasi dengan orang lain. Pemerolehan bahasa juga merupakan perkembangan bahasa manusia dan kebiasaannya dikaitkan dengan perkembangan bahasa kanak-kanak. Budaya manusia ditentukan oleh geografi atau alam sekitarnya, maka perkembangan dan pemerolehan bahasa tidak lain hanyalah peniruan persekitaran kanak-kanak. Selain pengaruh alam sekitar, Chomsky (2006) menjelaskan terdapat organ bahasa dalam otak yang berkembang dan akan mencapai kematangan kemudian mula merosot pada sekitar usia 12 tahun. Oleh itu, sepanjang tempoh sehingga kanak-kanak tersebut mencapai usia 12 tahun, perkembangan bahasa kanak-kanak tersebut dikatakan sebagai tempoh yang kritikal. Hal ini memberikan dimensi tambahan kepada pemerolehan bahasa dan memperlihatkan kepentingan pemerolehan bahasa berbanding dengan pembelajaran bahasa. Secara signifikannya, terdapat kebarangkalian yang tinggi untuk seseorang individu itu mencapai tahap kecekapan linguistik yang sempurna berdasarkan pemerolehan bahasa awal sejak mereka lahir.

Hasil temu bual penyelidik bersama dengan bapa Subjek 2 dan ibu Subjek 5, media telah menjadi sebahagian alat penting dalam rutin harian kanak-kanak. Dalam kajian yang dilakukan oleh Merdin dan Sehin., (2023) di Turki, persekitaran media digital kanak-kanak yang berusia sehingga 6 tahun, ketersediaan peranti digital adalah sebanyak 98.3% untuk televisyen, 93.2% untuk telefon pintar, 63.3% untuk komputer tablet dan 62.9% untuk komputer (desktop atau laptop). Pemerolehan bahasa kanak-kanak bukan sahaja dipengaruhi oleh persekitaran terdekat mereka, iaitu ibu bapa, adik-beradik dan rakan sebaya malahan media turut memainkan peranan penting dalam pembentukan pemerolehan bahasa kanak-kanak. Daripada temu bual yang telah dijalankan bersama-sama dengan bapa subjek 2 dapatlah difahamkan bahawa pengaruh bahasa asing terutama bahasa Inggeris amat mudah meresap masuk ke dalam diri anak-anak yang berumur 3-5 tahun. Hal ini terbukti apabila bapanya memperkenalkan jenis-jenis sayur yang terdapat di dapur rumah, anaknya akan memberikan nama-nama benda yang ditunjukkan dalam bahasa Inggeris. Contohnya cendawan. Anaknya akan menyebut '*mushroom*'. Menurut bapanya kerana dalam bahasa Inggeris perkataan tersebut mudah disebut berbanding dengan bahasa Melayu. Kanak-kanak 5 tahun sukar menyebut tiga suku kata, iaitu cen/da/wan/. Hal ini disebabkan oleh pengaruh TikTok dan Youtube yang selalu ditontonnya dalam bahasa Inggeris. Interaksi bersama dengan abang sulungnya amat terhad kerana abangnya seorang autisme.

Dapatan daripada temu bual juga menunjukkan ibu bapa tidak pernah mendedahkan anak mereka dengan rancangan-rancangan televisyen dalam bahasa Melayu sepenuhnya. Hal ini menjadikan anak mereka tidak berminat belajar bahasa Melayu dan hanya didedahkan dengan bahasa Melayu semasa pembelajaran bahasa Melayu oleh guru-guru di tadika sepanjang PKP. Dalam sehari, anaknya menonton rancangan televisyen selama empat hingga enam jam. Beliau menjelaskan bahawa anak sulungnya sudah didaftarkan di prasekolah swasta di Selangor. Anaknya sudah mengenal huruf namun disebabkan PKP, kelas dijalankan secara dalam talian menyebabkan anaknya kurang berminat belajar terutama bahasa Melayu. Namun, PKP telah memberikan ruang dan peluang kepada anaknya untuk lebih belajar sendiri melalui YouTube dan TikTok, atau rancangan-rancangan yang diminatinya. Jika mereka tinggal dengan pengasuh, baru anaknya mempunyai ada teman, iaitu sepupunya untuk bercakap menggunakan bahasa Melayu.. Dapatan ini amat berbeza dengan Subjek 4 yang baru berumur 2 tahun 8 bulan. Sejak berumur 1 tahun setengah lagi banyak perkataan *bombastik* dalam bahasa Melayu telah dikuasainya kerana anak ini sering didedahkan dengan pembikinan video-video pendek seperti *TikTok* disebabkan ibunya menjalankan perniagaan secara dalam talian. Menurut ibunya, sikap anak keduanya sangat cepat belajar bahasa

Melayu kerana ibunya langsung tidak memberikan peluang kepada anaknya yang masih kecil menggunakan telefon atau peranti yang lain.

Bagi perkembangan kognitif kanak-kanak berkaitan dengan penghuraian dan pemahaman, cara-cara kemampuan intelektual kanak-kanak dan pengetahuan daripada dunia berubah melalui tahap perkembangan. Pemfokusan juga berpusat pada cara kanak-kanak berfikir dan bagaimana mereka mengalami perubahan menerusi masa. Tidak dinafikan bahawa ingatan kanak-kanak bergantung kepada pelaksanaan keupayaan dan cara kanak-kanak berfikir. Bahkan ingatan adalah proses utama dalam perkembangan kognitif. Akibatnya, kanak-kanak mengalami peningkatan pada masa skrin, gangguan tidur dan penurunan aktiviti fizikal semasa PKP. Akibat kurang penguasaan kata nama akan menyebabkan mereka keliru untuk menjawab soalan-soalan pendidikan Agama Islam bagi kanak-kanak Melayu. Selari dengan dapatan kajian Merdin et al.,(2023), sepanjang PKP yang lalu persekitaran media digital kanak-kanak yang berusia sehingga enam tahun, ketersediaan peranti digital memainkan peranan dalam pembentukan pemerolehan bahasa kanak-kanak-kanak.

Motivasi

Ibu kepada Subjek 3 merupakan seorang berbangsa Punjabi. Beliau sering bercakap menggunakan bahasa Melayu berdasarkan pengalamannya dibesarkan dalam kalangan masyarakat Melayu di kampung namun sejak PKP anaknya yang berumur 4 tahun tidak dapat ke tadika. Setiap hari Subjek 3 akan duduk bersama-sama dengan datuk dan neneknya menonton filem-filem Hindustan. Anaknya mula terdedah dengan bahasa-bahasa lain seperti bahasa Punjabi, bahasa Hindustan, dan bahasa Tamil sepanjang berada di rumah. Walaupun ibu subjek 3 sering mendedahkan dan bertutur menggunakan bahasa Melayu, namun semasa temu bual dijalankan secara dalam talian, hampir separuh daripada gambar yang ditunjukkan kepadanya, disebut dalam bahasa Punjabi. Pengaruh bahasa asing dan persekitaran mudah meresap dalam diri anak-anak yang berumur 3 hingga 5 tahun kerana mereka mendengar perkataan-perkataan itu dituturkan setiap hari. Berdasarkan carta perkembangan pertuturan bahasa kanak-kanak di peringkat ini mereka sebenarnya sudah boleh bercakap sesuatu yang abstrak atau perkara-perkara yang berlaku pada masa hadapan. Tiada masalah untuk menyebut perkataan-perkataan bagi kata nama am yang biasa mereka lihat di sekeliling tempat tinggal mereka.

Dapatan kajian ini selari dengan kajian Amin dan Vijayaletchumy (2006). Bahasa kanak-kanak juga diperoleh, melalui peniruan bahasa lisan yang diujarkan oleh ibu bapa atau individu yang berada rapat dengan mereka. Sepanjang PKP anak-anak yang duduk di rumah akan turut sama-sama menonton filem contohnya filem-filem Hindustan. Walaupun ujaran-ujaran tersebut tidak pernah didengarnya daripada ibu bapa mereka namun pada peringkat awal kanak-kanak, jika mereka dapat mendengarnya walaupun sekali pasti mereka dapat menggunakannya dalam kehidupan seharian. Hasil kajian mendapati bahawa konsep 'peniruan' dalam pemerolehan bahasa kanak-kanak pada mulanya agak sedikit, kemudian meningkat dengan agak pesat pada akhir usia dua tahun peniruan adalah sedikit merosot. Fenomena yang berlaku ini pemangkin kepada subjek 3 kajian kerana sepanjang PKP mereka anak-anak tinggal di dalam sebuah rumah bersama-sama dengan datuk dan nenek. Pelbagai bahasa yang didengar oleh mereka menyebabkan subjek kajian ada yang menjawab dalam bahasa Punjabi apabila ditunjukkan gambar-gambar kata nama bagi benda, kenderaan dan sayur-sayuran. Walaupun hakikat sebenarnya pada usia 4 tahun subjek kajian sepatutnya sudah boleh membina 4-5 menggunakan perkataan namun disebabkan PKP kanak-kanak ini telah terpengaruh dengan bahasa asing selain bahasa Melayu dan bahasa Inggeris yang digunakan oleh ahli keluarganya.

Bercakap di Khalayak

Ibu Subjek 4 merupakan mantan pegawai di salah sebuah bank di Malaysia. Disebabkan perkara-perkara yang tidak dapat dielakkan beliau terpaksa menjalankan perniagaan dari rumah. Kesan PKP kepada anaknya yang kedua berumur 2 tahun 8 bulan dari Melaka menunjukkan tahap penguasaan kata nama yang paling tinggi berbanding dengan subjek kajian yang lain. Jika dibandingkan dengan Carta Perkembangan Bahasa dan Pertuturan Normal, kanak-kanak ini sememangnya telah melepasi dua tahap daripada umurnya. Latihan awal yang telah diberikan oleh ibunya sebagai seorang pendengar di khalayak ramai melalui platform TikTok menyebabkan Subjek 4 menguasai semua gambar kata nama bagi kenderaan, buah-buahan, sayur-sayuran, benda dan haiwan dengan tepat dan betul.

Aktiviti ini lebih bersifat personal kerana kanak-kanak berkongsi hal peribadi mereka dengan penonton. Contohnya dari video-video pendek yang telah dikongsikan oleh ibu Subjek 4, anaknya akan bercakap menggunakan ayat-ayat yang pendek berkaitan dengan namanya, umur, nombor telefon ibunya, sesuatu objek seperti basikal barunya, haiwan kesayangan di rumah, simulasi menyediakan makanan kegemarannya dan aktivitinya pada waktu petang sepanjang PKP. Lama-kelamaan, anaknya sudah biasa dan mereka boleh bercakap dengan ayat yang lebih panjang serta boleh berkomunikasi dengan sepupunya menggunakan telefon dan berkomunikasi dengan anak-anak jiran tetangganya sepanjang pandemik COVID-19 yang lalu. Aktiviti sebegini bukan sahaja boleh membantu membentuk keyakinan diri, menambah kosa kata tetapi menggalakkan anak-anak berimajinasi sekali gus meningkatkan kemahiran berkomunikasi mereka bercakap di khalayak.

Bermain

Sepanjang pandemik COVID-19 juga PKP telah menyebabkan norma kehidupan kanak-kanak terjejas. Masa mereka bermain dan berseronok telah digantikan dengan permainan video. Mereka banyak didedahkan dengan penggunaan telefon, komputer, dan media digital menyebabkan anak-anak mudah terpengaruh dengan cerita-cerita yang ditonton oleh mereka. Dapatan kajian ini telah menolak pandangan di atas kerana bagi ibu Subjek 4 mempunyai cara yang berbeza dalam memberikan pendedahan awal bahasa kepada anak-anaknya.

Beliau berpendapat, aktiviti bermain merupakan satu prinsip utama dalam pendidikan awal kanak-kanak yang membolehkan kanak-kanak memperoleh pelbagai pengalaman. Semasa bermain, kanak-kanak belajar untuk berinteraksi dengan kanak-kanak lain maka berlaku pelbagai bentuk pertukaran kosa kata (Machado, 2016). Hal ini selari dengan kajian Zainiah Mohamed Isa et al., (2021). Pemahaman kosa kata berlaku dengan lebih mudah semasa permainan fizikal kerana kosa kata tersebut boleh digambarkan melalui tindakan atau perbuatan semasa mereka bermain. Sebenarnya, peluang untuk kanak-kanak mengembangkan bahasa dan komunikasi boleh berlaku semasa bermain di dalam mahu pun di luar rumah kerana kemahiran bertutur berlaku secara spontan. Oleh hal yang demikian, keluarga Subjek 4 telah mengambil inisiatif dengan membelikan permainan untuk anak-anak mereka. Daripada temu bual yang telah dijalankan, ibu dan bapa subjek kajian sanggup mengikat perut untuk membelikan alat permainan seperti di taman permainan sebenar untuk memberikan peluang kepada anak-anaknya bermain semasa PKP yang lalu.

Membaca Buku

Subjek 6 terdiri daripada kanak-kanak perempuan yang sangat pemalu dan kebanyakan gambar yang ditunjukkan kepadanya akan dijawab dengan jawapan "tidak tahu". Jawapan bagi gambar haiwan semua dijawab dalam bahasa Inggeris dan banyak haiwan yang tidak dikenalnya. Menurut bapanya, anaknya sukar memberikan respons kepada orang dewasa kecuali gurunya. Jika anaknya ke sekolah

dia akan elok bermain dengan rakan-rakan sebayanya kerana mereka kesemua rakan juga bertutur menggunakan bahasa Inggeris. Jika dibandingkan dengan carta perkembangan bahasa dan pertuturan normal, kanak-kanak ini sudah boleh membandingkan objek, orang dan benda-benda di sekelilingnya. Subjek 6 juga sepatutnya sudah boleh memberikan lebih daripada satu maksud bagi 1000 perbendaharaan kata sewaktu umurnya 3 tahun dulu. Pada tahap umur 5 tahun Subjek 6 juga sudah boleh bercerita.

Kanak-kanak yang kerap dibacakan buku mempunyai perbendaharaan kata yang lebih banyak dan tahap kefahaman yang lebih baik berbanding dengan kanak-kanak yang kurang mendapat pembacaan buku. Kajian Van Druten-Frietman et al., (2016) menunjukkan pengintegrasian pembacaan buku cerita dengan aktiviti pembelajaran dapat memberikan kesan terhadap perbendaharaan kata kanak-kanak terutamanya perbendaharaan kata ekspresif. Hal ini kerana bacaan berdialog menggalakkan kanak-kanak bercakap dengan menyuarakan pendapat dan idea mereka semasa sesi pembacaan buku cerita.

Jelasnya, disebabkan penyelidik meminta Subjek 6 menyebut gambar-gambar dalam Ujian Pengesanan Gambar dalam bahasa Melayu, skor yang diperoleh adalah rendah. Tambahan pula kelas di peringkat prasekolah (swasta) menggunakan bahasa Inggeris. Sepanjang pandemik COVID-19 pula, kelas terpaksa dijalankan secara dalam talian menyebabkan kanak-kanak generasi Alpha kurang bermotivasi menuturkannya.

Bahasa Kedua

Setiap bayi yang telah lahir ke dunia ini sudah memiliki keupayaan khusus untuk berbahasa yang tidak dimiliki oleh makhluk-makhluk lain. Teori Chomsky ini dikenali sebagai Hipotesis Nurani. Krashen (1985) pula menyatakan pandangan yang berbeza tentang pemerolehan bahasa dengan pembelajaran bahasa. Beliau menggunakan istilah pemerolehan untuk bahasa pertama dan bahasa kedua. Dengan kata lain, Krashen menyatakan bahawa proses pemerolehan bahasa pertama dan bahasa kedua dipelajari secara bawah sedar. Krashen (1985) menjelaskan dalam pemerolehan bahasa, seseorang tidak menyedari bahawa mereka sedang mempelajari bahasa tetapi mereka hanya menyedari bahawa mereka sedang berkomunikasi. Dengan kata lain, pemerolehan bahasa berlaku ketika seseorang sedang berkomunikasi secara semula jadi tanpa memikirkan rumus-rumus bahasa. Proses ini berbeza dengan pembelajaran bahasa yang merupakan proses untuk memahami struktur atau sistem bahasa kedua.

Pandangan Krashen(1985) ini bertepatan dengan pemerolehan bahasa kanak-kanak subjek 7 kerana bahasa Melayu dipelajari secara formal, namun dalam situasi pandemik COVID-19 mereka tidak dapat ke sekolah menyebabkan kanak-kanak ini belajar sendiri dengan bantuan kakak dan ibunya yang sibuk dengan urusan kerja dan rumah tangga. Sejujurnya ibu bapa mereka mengakui mereka tidak menguasai bahasa Melayu dengan baik. Bahasa komunikasi di rumah mereka akan menggunakan bahasa Mandarin. Anak-anaknya akan mempelajari bahasa Melayu secara formal hanya di sekolah. Mereka memperoleh bahasa Melayu melalui komunikasi dengan guru-guru dan juga rakan-rakan berbangsa Melayu. Pemerolehan bahasa walaupun fokus kepada kata nama skor yang diperoleh subjek 7 hanya 32%. Jelasnya, dengan kata lain, pemerolehan bahasa kedua boleh berlaku secara tidak formal ataupun secara semula jadi jika ahli keluarga memberikan sokongan padu.

Kajian ini selari dengan dapatan Muhammad Peri Syaprizal (2019) dari Indonesia. Penyelidik mendapati pemerolehan bahasa kanak-kanak pada usia 0 hingga 6 tahun akan lebih mudah untuk menguasai bahasa kedua. Hal ini kerana, bahasa pertama (ibu) sangat berpengaruh terhadap tatabahasa. Faktor lingkungan bagi pemerolehan bahasa kedua kepada anak-anak yang berusia 0-6

tahun akan menjadi mudah mudah dikuasai kerana mereka sering mendengarnya daripada orang di sekelilingnya. Faktor biologi dan kognitif bagi anak-anak 0-6 tahun pula masih berkembang. Maka, ketika mereka sedang menguasai bahasa, sering terjadi penambahan dan pengurangan pengucapan kata dan hal ini merupakan perkara yang positif dan akan bertambah baik seiring dengan waktu sehinggalah kanak-kanak menjadi matang dan dewasa dari segi biologi dan kognitif.

Hasil temu bual dengan ibu Subjek 7 yang merupakan kanak-kanak berbangsa Tionghoa. Kakak dan abangnya bersekolah di Sekolah Jenis Kebangsaan Cina (SJKC). Subjek 7 sudah boleh mengenal huruf namun sebutan dalam bahasa Melayu belum mantap. Keadaan menjadi getir disebabkan semasa pandemik, anak-anak tidak belajar sepenuhnya secara bersemuka di sekolah. Tegas ibunya, kelas secara dalam talian tidak dapat meningkatkan perkembangan bahasa Melayu anaknya kerana mereka tidak faham perkara yang dituturkan oleh guru yang mengajar bahasa Melayu. Ditambah dengan masalah liputan yang kurang jelas menyebabkan anak-anaknya tidak suka belajar secara dalam talian. Menurut ibunya, abang dan kakaknya juga setiap hari bermain Dam Ular di rumah menggunakan bahasa Inggeris dan bahasa Mandarin untuk berkomunikasi. Jika dibandingkan dapatan dengan Carta perkembangan bahasa dan pertuturan kanak-kanak, jelas sekali Subjek 7 yang berumur 5 tahun ini mengalami sedikit pelat apabila menyebut perkataan yang ada huruf 's'. Buktinya dalam Ujian Pengecaman Gambar perkataan kubis disebutnya kubi. Ada juga subjek kajian yang menyebut perkataan yang ada huruf 's' digantikannya dengan 't'. Contohnya, *tuka sangat*. Perkataan sebenarnya ialah *suka sangat*. Kajian lanjutan boleh dicadangkan kepada pengkaji untuk masa akan datang.

Jelasnya, PKP juga turut memberikan impak positif terhadap kanak-kanak yang berumur 3 hingga 5 tahun kerana ibu bapa mempunyai banyak masa bersama-sama dengan anak-anak di rumah untuk memberikan pendedahan awalan bahasa terutama memperkenalkan bahan-bahan maujud serta mengenali benda-benda di sekeliling mereka.

Kesimpulan

Hasil penyelidikan telah membuktikan bahawa akibat penularan wabak COVID-19, kanak-kanak tidak menjalani kehidupan sebenar zaman kanak-kanak. Gaya hidup kanak-kanak yang berumur 3 hingga 5 tahun juga berubah. Akibat duduk lama di rumah, kanak-kanak banyak terdedah dengan rancangan-rancangan yang disajikan oleh media digital turut menjejaskan pemerolehan bahasa pertama. Selain memberikan kesan negatif terdapat juga kesan positif daripada PKP yang menyebabkan anak-anak prasekolah telah didedahkan dengan suasana pembelajaran canggih, dan berteknologi tinggi. Instrumen kajian untuk pengecaman gambar-gambar asas yang digunakan dalam penyelidikan ini merupakan alat pengajaran pertama bagi kanak-kanak menguasai pembelajaran dengan baik apabila ke sekolah. Jika tidak, proses pembelajaran bahasa Melayu akan menjadi lebih sukar.

Penguasaan perkataan bagi golongan kata nama bahasa Melayu kanak-kanak yang berumur 3 hingga 5 tahun sukar dikenal pasti kerana tiada pembahagian jitu antara peringkat bahasa bayi dengan peringkat bahasa kanak-kanak prasekolah. Pemerolehan dan penguasaan bahasa kanak-kanak berbeza walaupun umur mereka sama. Pemerolehan bahasa biasanya merujuk kepada pemerolehan bahasa pertama kanak-kanak. Bahasa pertama ini merupakan potensi lahiriah yang dimiliki oleh setiap anak. Keadaan ini menyebabkan anak-anak mengalami proses kedwibahasaan. Kedwibahasaan yang diperkenalkan iaitu bahasa Melayu dan bahasa asing seperti bahasa Inggeris. Kesan PKP dan pengaruh daripada persekitaran menyebabkan kanak-kanak mengalami kecelaruan dalam mengenal benda-benda di persekitaran mereka.

Walaupun kajian ini hanya memilih bilangan responden yang minimum namun hasil kajian ini dapat memberikan gambaran fenomena yang akan berlaku pada masa akan datang. Akibat

proses kedwibahasaan dan kecelaruan yang berlaku kepada anak-anak di peringkat prasekolah ini akan menyebabkan bahasa Melayu semakin kurang dituturkan oleh generasi akan datang. Kajian yang berterusan bagi semua peringkat terutama barisan kepimpinan perlu dilakukan bagi memartabatkan bahasa Melayu sebagai bahasa kebangsaan di bumi Malaysia ini. Sokongan yang padu daripada semua pihak perlu diambil dan pihak ibu bapa terutamanya merupakan pejuang bahasa Melayu yang memulakan tugasnya dari rumah.

Rujukan

- Azirah Ibrahim, Mohamad Azam Samsudin, Nur Farhana Abd Wahid, & Shu Bo Yue. (2023). Implikasi Gajet Terhadap Perkembangan Sosial dalam Pendidikan Awal Kanak-kanak. *Interneational Conference on Education, Islamic Studies, Social Sciences & Engineering*, 98 – 107.
- Blamey & Beauchat, K., & Beauchat, K.A. (2023). *Starting strong: Evidence-Based Early Literacy Practices*. Taylor & Francis.
- Brooks, S.k., Webster, R.K., Smith, L.E., woodland, L., Wessely, S., Greenberg, N. & Rubin, G.J. (2020). The psychological impact of quarentine and how to reduce it: rapidreview of the evidence. *The Lancet*395(10227):912-920. Doi:10.1016/S0140-6736(20)30460-8
- Joan Herberg, T.F. McLaughlin K. Mark Derby & Kimberly P. Weber. (2012). The Effects of repeated Readings and Flashcard Error Drill The Reading Accuracy and Fluency eith Rural Middle School Student with Learning Disabilities. *Academic Research Internasional Journal* 3, Volume 2: 2012. Gongaga University USA.
- Juppri Bacotang, Zainiah Mohamed Isa, Mazlina Che Mustafa (2021). Indikator Kemahiran Literasi Awal (IKLA) bagi Kanak-kanak berumur 3+ hingga 4+ Tahun. *International Innovatiopn, Design and Articulation i-IdeA, Vol, 1 (2021) 541 -553 e ISBN 978-967-19269-1-8*
- Khadijah Khalid (2022). Perkara-perkara penting yang anda perlu tahu tentang anak yang lewat bercakap. <https://www.realisationoutreach.com/post/perkara-perkara-penting-yang-anda-perlu-tahu-tentang-anak-yang-lewat-bercakap>
- Krashen, (1985). *The Input Hypothesis*. Washington D.C: Geogetown Universitiy Press.
- Lonigan, C. J., Allan, N. P., & Lerner, M. D. (2011). Assessment of preschool early literacy skills: Linking children’s educational needs with empirically supported instructional activities. *Psychology in the Schools*, 48(5), 488-501, <https://doi.org/10.1002/pits.20569>.
- Machado, J.M. (2016). *Early Childhood Experiences in Language Arts*. Cengage Learning.
- Majorana, M., Rainieri, C. & Corsano, P. (2013). Parents’ Child-directed Communication and Child Language Development: A Longitudinal Study With Italian Toddlers, *Journal Children Language*. 40,836-859.
- Merdin, E., & Sahin, V. (2023). Young Children’s Electronic Media Use and Parental Rules and Redulations. *Journal of Learning and Teaching in Digital Age*, 8(2), 187-196.

- Mhd. Amin Arshad, & Vijayaletchumy Subramaniam. (2006). Pemerolehan Morfologi dan sintaksis dalam kalangan kanak-kanak Melayu pada peringkat menjelang tatabahasa dewasa. *Jurnal Bahasa*, 6(4), 581-609.
- Muhammad Peri Syaprizal, (2019). Proses Pemerolehan Bahasa pada Anak. *Jurnal Al-Hikmah*, 1 (2).
- Nora'azian Nahar & Nurul Jamilah Rosly. (2022). Kaedah Pembelajaran Membaca Bahasa Melayu dalam kalangan Murid Orang Asli (OA) Jakun, di SK Kampong Bahru, Lenga, Johor Sepanjang Perintah Kawalan Pergerakan (PKP). *MALIM: Jurnal Pengajian Umum Asia Tenggara* 23 (2022): 123-135 <https://doi.org/10.17576/malim-2022-2301-10>.
- Noralina Omar. (2018). *Kesejahteraan Hidup Kanak-Kanak*. Kuala Lumpur, Malaysia: Penerbit Universiti Malaya.
- Samarni Reddle, Norlena Salamuddin & Norasmah Othman. (2022). Ulasan Sistematis Literatur: Kecergasan Fizikal dan Kesihatan Mental Kanak-kanak semasa Peralihan Fasa Pandemik ke Endemik. *Jurnal Dunia Pendidikan* e-ISBN: 2682-826X. Vol.4, No 3, 106-119, 2022 DOI: <https://doi.org/10.55057/jdpd.2022.4.3.10>
- Siti Noridayu Abd Nasir & Hazlina Abdul Halim (2023). Impak Neuropsikolinguistik dalam Penguasaan Bahasa Pertama Penggunaan Gajet oleh Kanak-kanak. *Asian Journal of Civilizational Studies (AJOCS)*, 5(2), 49-61.
- Van Druten-Frietman, L., Strating, H., Desessen, E., & Verhoeven, L. (2016). Interactive Storybook-Based Intervention Effects on Kindergarteners' Language development. *Journal of Early Intervention*, 38(4), 212-229. <https://doi.org/10.1177/1053815116668642>
- Vygotsky, L.S.,(1978). *Mind in Society*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Wan Norsaidaina, Mohd Razdani, Mohd Firdaus & Siti Aida. (2021). Tahap Penglibatan dalam Aktiviti Fizikal serta Aktiviti Sedentari Pelajar Semasa Penularan COVID-19. *Jurnal Sains Sukan dan Pendidikan Jasmani*. 15-23.
- Wortham, S.C., & Hardin, B.J. (2023). *Assessment in Early Childhood Education* (8th ed.). Pearson Education.
- Zaitul Azma Zainon Hamzah. (2006). Memahami pertuturan kanak-kanak melalui analisis pragmatik. <http://psasir.upm.edu.my/id/eprint/32706>
- Zainiah Mohamed Isa, Mazlina Che Mustapha, Iylia Dayana Shamsudin, Juppri Bacotang, Grace Annammal Grana Piragasam. (2021). Aktiviti Sokongan bagi Perkembangan Bahasa dan Komunikasi Kanak-kanak. *Jurnal Pendidikan Awal Kanak-kanak Kebangsaan*. Vol 10(2), 2021 (27-34) ISSN 2289-3032 / eISSN 2550-178X). <https://ejournal.upsi.edu.my/journal/JPAK>